

Stiletten

ORGAN FÖR INDEPENDENT LIVING I SVERIGE SEDAN 1986 | NR 2 2008 | 40:-

TRANSPORT

Påstigning för samtliga passagerare?
Vägarna byggs ut, tågtrafiken ökar och
flyget får fler avgångar. Men personer
med funktionsnedsättningar tycks
fortfarande bli kvar på perrongen.

OS-FACKLAN I BLÅSVÄDER

ASKERSUND MARSCHERAR

ORD FRÅN REDAKTÖREN

Stilettens tillförordnade redaktör hälsar dig välkommen till det andra numret för året. Vi bjuder den här gången på diskussioner kring begreppet transport. Att ta sig från punkt A till punkt B är ofta mer komplicerat än det låter. Kanske kan några av dina frågor kring resande besvaras i våra tema-artiklar. Väcks nya frågor och idéer vill vi gärna att du hör av dig. info@stilett.se är din kanal direkt till oss.

Det finns en möjlighet att du fick just det här numret av tidningen i handen under Marschen för tillgänglighet. I så fall vill vi gratulera till insatsen för ett mer tillgängligt samhälle. Och efter idogt marscherande kan det vara läge att koppla av och lösa korsordet på sidan 21. Eller varför inte slå sig ned i solstolen och läsa om en kreativ konstnär med funktionsnedsättning på sidan 17? Trevlig läsning!

Herman Grafström

STILETTENS REDAKTION NO 2 - 2008

FOTO | NINA RAMSBY

TILLFÖRORDNAD REDAKTÖR

Herman Grafström | herman.grafstrom@stilett.se

FOTO | HERMAN GRAFSTRÖM

BILDREDAKTÖR/ILLUSTRATÖR/FOTOGRAF/LAYOUT
Nina Ramsby | produktion@ninaramsby.se

EN KÄND PROFIL I FÖRHÖR

Stiletten ställer tre snabba frågor till regissören Daniel Alfredson. Hans film Varg har gjort succé på bio under våren och nästa projekt blir filmatiseringen av Stieg Larssons "Flickan som lekte med elden". VAD GÖR DIG GLAD JUST NU? Att filmen Varg har fått goda omdömen, och framför allt att publiken verkar hitta till biograferna!

HUR VÄLJER DU DINA REGIASSISTENTER? En regiassistent är egentligen en arbetsledare på inspelningsplats. I mitt tycke ska en bra regiassistent vara väl insatt i det mesta vad gäller filmproduktion, från ljussättning till sminktider för skådespelarna. En bra assistent kan verkligen göra skillnad på plats och

FOTO | AINA BYE

skapa bra förutsättningar för regissören. Och utnyttja tiden maximalt.

HAR DU NÅGON FAVORIT BLAND FILMKARAKTÄRER MED FUNKTIONSHINDER? De största intrycken får man ju oftast som ung. En karaktär jag minns är Ironside. Det var en amerikansk tv-serie, sjuttio-tal skulle jag tro. Och jag var i yngre tonåren. Ironside var en rullstolsburen åklagare, om jag minns rätt. Han var synnerligen skärpt och vann alla kniviga mål. Kanske var det första gången man hade en rullstolsburen hjälte i en tv-serie, vad vet jag?

Herman Grafström

Stiletten

Tillförordnad redaktör Herman Grafström herman.grafstrom@stilett.se 08-506 221 71 | Växel 08-506 221 50 | Adress Stils kontor, Arenavägen 63, 7 tr. 121 77 Johanneshov info@stil.se Tillförordnad ansvarig utgivare Björn Thorén nalle@bjornthoren.se | Stiletten på webben www.stilett.se | Antal utgåvor 6 nummer per år | Format papper, web och cd-skiva | Prenumerationer 200 kronor/år för privatpersoner. 300 kronor/år för företag och institutioner. Betala till bankgiro: 297-4947. Skriv ditt namn, adress och "Stiletten". | Omslagsbild Nina Ramsby | Redaktionsråd Emelie Felderman, Martin Engqvist, Mekki Karlsson, Pernilla Westman Stefansson | I numret medverkar också Susanne Berg susannes.jobb@bredband.net | Katarina Fägerskiöld katarinafagerskiold@hotmail.com | Stina Hörberg stina.h-berg@comhem.se | Jacob Kimvall jacobkimvall@hotmail.com | Erika Wermeling erika.wermeling@telia.com | Kenneth Westberg kenneth.westberg@independentliving.org | Korrektur: Gun Ståhlberg och Birgitta Ståhlberg birgitta@tsa-byra.se | Korsord och serie: Kristoffer Dahl kristofferdahl@hotmail.com

INDEPENDENT LIVING ÄR EN FILOSOFI OCH EN INTERNATIONELL MEDBORGARRÄTTSRÖRELSE AV MÄNNISKOR MED FUNKTIONSHINDER SOM ARBETAR FÖR SJÄLVBESTÄMMANDE, LIKA VILLKOR OCH SJÄLVRESPEKT. STILETTEN DRIVS AV NÅGRA AV IL-RÖRELSENS SVENSKA GRENAR: ASSISTANSANORDNARNA STIL (STIFTARNA AV INDEPENDENT LIVING I SVERIGE) WWW.STIL.SE, GIL (GÖTEBORGSKOOPERATIVET FÖR INDEPENDENT LIVING) WWW.GIL.SE OCH HIL (KOOPERATIVET HELSINGBORG INDEPENDENT LIVING) WWW.HIL.SE.

INNEHÅLL

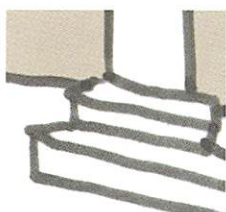
4 IL-Nyheter | Ny lag förhindrar att assistansersättningen sparas

Men Socialutskottet befarar att egna arbetsgivare missgynnas och vill redan 2009 se en uppföljning av lagens effekter. | IL-NYHET AV KENNETH WESTBERG

8 TEMA | Färdtjänsten ger bilstöd till stamkunder i arton kommuner

Det spelar ingen roll om du är blind, döv eller sitter i stol. Alla som vill och åker många mil kan istället få bidrag till egen bil. | ARTIKEL AV HERMAN GRAFSTRÖM

16 Stilettens krönikör känner sig fast i ett mystiskt moment 22

Som förvärvsarbetande funkis får man lära sig hantera stelbenta myndigheter. Samhällsservicen har ofta svårt att anpassa sig. | KRÖNIKA AV ERIKA WERMELING

17 Mun- och fotmålare i all ära – här är gatans funkiskonstnärer

Inspiration kan komma från många håll. Stefan Pelc såg en kultfilm från 80-talet och släppte loss sitt eget artistiska uttryck. | ARTIKEL AV JACOB KIMVALL

23 Ny bok om livet med assistans och en fördomsfull allmänhet

Marie Blomgren vill öka förståelsen. Att man är CP betyder inte att man är dum i huvudet skriver hon. | BOKEN RECENSERAS AV KATARINA FÄGERSKIÖLD

PLUS

4 | IL-nyheter 6 | TEMA Introduktion 9 | TEMA Tillgänglighet 2010 12 | TEMA Intervju med Jamie Bolling 15 | Insändare om arbetsmarknaden 21 | Korsord 22 | Syntolkning i Australien och andra internationella nyheter 23 | Recension och serie

"Assistansersättningen ska ges för hjälpbehov som den enskilde har i den dagliga livsföringen, vilket enligt propositionen om stöd och service till vissa funktionshindrade är förutsägbara, kontinuerliga eller ofta återkommande aktiviteter av vardagligt slag."

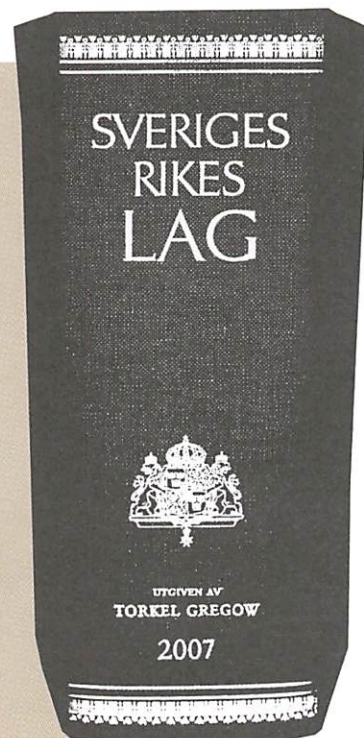

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

Beslut i Socialutskottet om assistansersättning

Torsdagen den 3 april godkände socialutskottet enhälligt regeringens proposition "Kostnader för personlig assistans". Egna arbetsgivare kommer således inte att kunna ha sparad assistansersättning utöver avräkningsperioderna på sex månader. Socialutskottet kräver dock att effekterna av detta ska följas upp snarast möjligt.

Kenneth Johansson, ordförande i Socialutskottet, anser att lagförändringarna är angelägna för assistansreformens trovärdighet och legitimitet.

– Vi är helt eniga i utskottet om förslaget och uttalar samtidigt att en utvärdering bör ske snarast möjligt. Vi kommer att noga följa utvecklingen och utgår från att reformen kommer att innebära konkurrensneutralitet mellan olika assistansanordnare. Antalet timmar ska även fortsättningsvis fastställas för en sexmånadersperiod och slutavräkning ska göras efter den tidsperioden. Assistansersättningen ska ges för hjälpbehov som den en-

skilde har i den dagliga livsföringen, vilket enligt propositionen om stöd och service till vissa funktionshindrade (prop. 1992/93:159) är förutsägbara, kontinuerliga eller ofta återkommande aktiviteter av vardagligt slag. Assistansbehovet bör således rimligen inte variera så mycket över tiden. Men eftersom vissa variationer av assistansbehovet kan förekomma så har Försäkringskassan möjlighet att omfördela ersättningen för att kunna använda den till ändamål som har att göra med assistans.

Hur ser du idag på att LSS-kommittén föreslog att egna arbetsgivare skulle kunna ha sparad assistansersättning genom att lägga undan medel från redan utnyttjade assistanstimmar?

– Kommitténs förslag avsåg den del av schablonersättningen som inte använts för löpande kostnader som exempelvis skulle kunna nyttjas under en senare tidsperiod för exempelvis kostnader för de personliga assistenterna vid

Askersunds marsch lockar länets funkisar

– Att åka till Stockholm och marschera hjälper ju inte oss i Askersund, det är bättre att jobba på hemmaplan, säger Ingrid Edvall.

Missnöje med höga trottoarkanter och kullerstenar på torget är främsta anledningen till att hon är med och anordnar Marschen för tillgänglighet i Askersund. 2007 var man ett trettiotal som vandrade med plakat och banderoller, i år räknar hon med fler deltagare. Storstaden Örebro anordnar ingen marsch, så Ingrid Edvall hoppas samla folk från hela Närke. Och budskapet är tydligt:

– Vi vill se en snar förbättring av tillgängligheten i Askersund! Det måste bli en lagstiftning om tillgänglighet.

Herman Grafström

Ett svenskt guldhopp

Paralympics i Peking rycker närmare. Sjätte september drar evenemanget igång och Viktoria Wedin är väl förberedd. Hon har tävlat i stående luftgevärsskytte sedan 1989 och har på senaste tiden uppvisat fin form under tävlingar världen runt. Målsättningen inför Peking är klar: – Jag vill ha ett guld, säger Viktoria Wedin. Och jag har slagit alla som kommer vid ett eller annat tillfälle. Det blir dagsformen som avgör.

Med en bronsmedalj från Paralympics i Aten i bagaget har hon all anledning att vara optimistisk. Och vid ett besök i Peking under april fick hon en indikation om hur tävlingsförhållandena kommer att bli.

– Vi tittade på världscupen och fick se hur skjutbanorna ser ut ljus-

mässigt. Skjutbanan var väldigt bra anpassad och de har lovat att Paralympicsbyn ska vara lika tillgänglig. Men själva staden är otillgänglig, säger Viktoria Wedin.

Att OS och Paralympics hålls i Kina har lett till protester, bland annat från medborgarrättsorganisationer som menar att landet är en diktatur och inte respekterar mänskliga rättigheter. Men Viktoria Wedin tycker inte att man ska bojkotta spelen.

– Personligen har jag svårt att se hur idrott och politik hör ihop på det sättet. Jag tror inte att vi kan påverka så mycket genom att bojkotta. För personer med funktionsnedsättningar i Kina gör vi nog mer nytta genom att åka dit. OS i Aten gav ett lyft för funktionshindrade där, jag hoppas att det kan bli likadant i Kina.

Herman Grafström

en resa eller inom ett arbete eller ett uppdrag. Regeringen har valt ett eget sätt att få dessa ändamål tillgodosedda och regeringen ska ju också följa upp de nya reglernas effekter, säger Kenneth Johansson.

Maria Lundqvist Brömster, ledamot för Folkpartiet i Socialutskottet bekräftar att beslutet om propositionen togs av ett enigt socialutskott.

– Propositionen kommer att läggas fram för riksdagen den 10 april och en föredragning kommer då att ske av Kenneth Johansson, ordförande i Socialutskottet. Antagandet i riksdagen är dock mer en formsak berättar Maria Lundqvist Brömster, lagen föreslås alltså börja gälla den 1 juli 2008.

Socialutskottet gjorde dock ett tillägg till propositionen där man uppmärksammar att det finns farhågor om förslagets effekter för assistansberättigade, framför allt för de som är egna arbetsgivare till sina assistenter.

– Vi ställer oss bakom propositionen men gjorde samtidigt ett tillägg i skrivningen om att regeringen måste följa upp effekterna.

På vilket sätt ska uppföljningen ske?

– Om farhågorna besannas, att det blir svårt för egna arbetsgivare att sköta sitt arbetsgivaransvar eller att spara till resor så anser jag att regeringen måste ompröva det här beslutet.

När ska uppföljningen ske?

– I utskottet ansåg vi att regeringen bör göra detta redan efter den första sexmånadersperioden, alltså efter 1 januari 2009, eftersom effekterna borde kunna ses då. Samtidigt kommer vi som är ledamöter i Socialutskottet att följa utvecklingen, får vi signaler om att lagen ger stora problem är min uppfattning att även Socialutskottet måste ta upp frågan igen.

Socialutskottet betonar även vikten av att Försäkringskassan gör en samlad informationssatsning i samverkan med Sveriges kommuner och landsting (SKL), Skattemyndigheten, Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen. Information ska ges till assistansberättigade och förklara syftet med assistansersättningen och vilka regler som kommer att gälla för utbetalning, användning och återbetalning.

– Informationssatsningen från Försäkringskassan är central, i propositionen menar man också att det i samarbete med Försäkringskassan ska gå att ha flexibilitet och kunna planera utbildningar och resor inom ramen för avräkningsperioderna på sex månader, säger Maria Lundqvist Brömster.

Kenneth Westberg

Källa: www.assistanskoll.se en del av www.independentliving.org

Varför har någon som bor i en storstad bil? Varför betalar han eller hon tusentals kronor per år i skatter, bränslekostnader, försäkringar och kanske garageavgifter? Varför utnyttjar personen ifråga inte den skattefinansierade kollektivtrafiken som grannar, vänner och kollegor gör?

FOTO | NINA RAMSBY

Kanske är det för att han eller hon har en funktionsnedsättning. Samtidigt som det kollektiva resandet ökar, miljömålen sätts upp och bilåkandet minskar sitter många funktisar kvar bakom ratten. Vi får bidrag till bilar, åker utan kostnad genom vägtullar och parkerar gratis. Idag behövs dessa särlösningar för att mångas liv ska fungera.

Men insatserna för funktisars bilåkande får inte bli en anledning att strunta i tillgängligheten på andra områden. 2010 är det magiska årtal då vi alla ska kunna ta bussen till jobbet eller pendeltåget till landstället. Men när ett antal

kommuner nu talar om att minska färdtjänståkandet är det som vanligt ytterst en fråga om besparingar. Tanken att tillgänglighet i kollektivtrafiken skulle vara en demokrati-fråga tycks avlägsen, det gäller oavsett om man talar med tjänstemännen på trafikbolagen eller politikerna. Men infrastrukturen är en grundläggande samhällsfunktion som ska kunna nyttjas av alla på lika villkor.

Herman Grafström

Egen bil ska ersätta färdtjänst

Du behöver inte längre ha körkort eller vara under 65 för att söka bilstöd. Nu ändrar regeringen lagen och låter kommuner använda färdtjänstpengar på ett friare sätt.

När socialdepartementet 2005 presenterade betänkandet Mobil med bil var det resultatet av en utredning om det statliga bilstödet till personer med funktionsnedsättningar. Syftet med utredningen var att se över bilstödet och presentera eventuella förändringar. Utredningen konstaterade bland annat att pengar kunde sparas om färdtjänstresenärer istället började åka egen anpassad bil. Redan vid 200 mils färdtjänståkande per år kom man till en brytpunkt. Men det fanns praktiska problem, färdtjänsten låg på kommunen, bilstödet var statligt. Växlingen däremellan var svår att lösa.

Men nu har man på försök gett ett antal kommuner rätt att ge bidrag till anskaffning och anpassning av bil. De som kan söka det kommunala bilstödet är de som idag har färdtjänst och ett omfattande resebehov. Det spelar ingen roll om man ska köra bilen själv eller åka som passagerare.

– Utredningen visade att färdtjänsten skulle kunna använda sina medel på nya sätt för att lösa transportfrågor. Vissa personer med stort färdtjänstbehov bor på platser där det är olämpligt att åka färdtjänstbuss. Då blir färdtjänsten både en dyr och dålig lösning för den enskilde

och bilstöd blir en billigare lösning för kommunen, säger Michael Blom på Socialdepartementet.

Lagstiftningen idag förbjuder kommunerna att använda färdtjänstmedel till annat än färdtjänst, så man har satt upp en försökslagstiftning. Arton kommuner ingår i försöket som än så länge är i sin linda. Hittills har flera av kommunerna tagit fram regelverk och försökt ringa in

”Utredningen konstaterade bland annat att pengar kunde sparas om färdtjänstresenärer istället började åka egen anpassad bil.”

personer som ska kunna delta. Men staten har inte skjutit till några extra pengar.

– Nej, det ska ju vara tvärtom. Det här är en möjlighet för kommunerna att använda sina pengar på ett bättre sätt. Lagen är utformad så att tre krav ska uppfyllas: man

Michael Blom

ska inte falla inom ramen för det statliga bilstödet och rätten till färdtjänst ligger obruten i botten. Däremot kan kommunen skära ned antalet resor om man får bidrag till en bil. Det tredje kravet är att de regler som kommunerna sätter upp ska vara öppna och klara, säger Michael Blom.

Göteborg är en av de kommuner som ingår i försöket och där har man utarbetat tydliga riktlinjer för hur det ska genomföras. Natasha Illyès arbetar på färdtjänstens tillståndsavdelning:

– Vi har skickat ut information till de ungefär 400 resenärer som reser mycket. Ungefär 20 personer har visat in-

”Lagstiftningen idag förbjuder kommunerna att använda färdtjänstmedel till annat än färdtjänst”

trasse för att delta i försöket, men alla kommer inte att bli aktuella. De reser helt enkelt inte tillräckligt mycket. Men vi har några personer som vi är intresserade av och hoppas kunna erbjuda bilstöd. Nästa steg blir att presentera dessa för ledningsgruppen på förvaltningen, säger Natasha Illyès.

För de sökande finns inga kriterier vad gäller funktionshinder. I Göteborg har man dock sett att en grupp utmärker sig. Det är de som har fått statligt bilstöd tidigare men inte kan få det längre, på grund av försäkringskassans övre åldersgräns på 65 år. Bland de övriga sökande finns de som inte ansetts tillräckligt funktionshindrade.

Ännu har man inte betalat ut något kommunalt bilstöd i Göteborg. Natasha Illyès ser ett problem i att försöket inte är finansierat utan ska löpa parallellt med färdtjänstens ordinarie verksamhet

– Men det första beviljade bilstödet kommer att betalas ut snart, definitivt innan sommaren. Vi ska göra en preliminär utvärdering vid årsskiftet och vi måste ha gjort något konkret innan vi kan dra några slutsatser. Vi kanske kommer att behöva göra några justeringar, men vi tror att det kommer att fungera. Och faller det väl ut tror man att det permanentas på nationell nivå, säger hon.

Totalt kan man söka kommunalt bilstöd på tre basbe-
lopp för anskaffning och anpassning. Bidraget hamnar alltså på ungefär 120 000 kronor. Men trots att kommunen lämnar generösa bidrag förlorar man som försöksdeltagare inte färdtjänsten.

– Nej, men däremot ser vi över färdtjänstillståndet. Man får självklart ha kvar det så länge det är giltigt, men

vi sänker antalet beviljade resor. Man får resor så man klarar sig om bilen går sönder eller står på verkstad, men man kan inte utnyttja färdtjänsten som tidigare. Vi har sagt att man får 24 resor per år, man förbinder sig ju att ordna sina resor på egen hand, säger Natasha Illyès.

Michael Blom tror inte att personer som deltar i försöket kommer att drabbas av indragningar av andra insatser, som assistans.

– Nej, det ska de inte göra. Det här har bara med färdtjänsten att göra. Men möjligheterna för assistenter att köra den enskildes bil är ju väldigt begränsade i det statliga bilstödet. De som inte har någon koppling till arbetslivet måste köra sin bil själv, och väldigt många som har assistans ligger i den gruppen. Många av dem som är assistansberättigade kan alltså inte få bilstöd. Men här finns den möjligheten, exempelvis genom att leasa en bil, och låta assistenten köra.

Huvudmannaskapet för bilstödet är en känslig fråga, för

”Kritiken som har kommit handlar om att det blir olika i olika kommuner, men det ligger ju i sakens natur. Det är en försöksverksamhet och man ska komma fram till arbetssätt och metoder.”

Michael Blom, Socialdepartementet

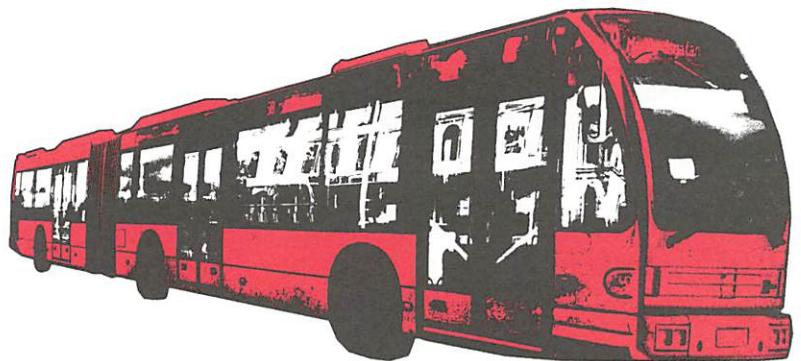
både kommuner och handikapporganisationer. Bakgrunden till det ser Michael Blom i den personliga assistansens historia.

– Där är huvudmannaskapet delat. Även om förutsättningarna för bilstödet är helt annorlunda så spiller de över. Kritiken som har kommit handlar om att det blir olika i olika kommuner, men det ligger ju i sakens natur. Det är en försöksverksamhet och man ska komma fram till arbetssätt och metoder. Om försöket faller väl ut kan det komma att påverka även utformningen av det statliga bilstödet. Dels kanske det blir naturligt att alla kommuner får möjlighet att använda färdtjänstmedel friare, men det kan kanske också komma att påverka det statliga bilstödet, säger Michael Blom.

Herman Grafström

Med siktet på 2010

År 2010 säger statliga direktiv att alla ska kunna resa med kollektivtrafiken. Stiletten har undersökt hur anpassningsarbetet går hos Skånetrafiken och pratat med en resande Malmöbo.

Skånetrafiken trafikerar alla kommuner i Skåne och säger sig ligga i framkant vad gäller tillgänglighetsarbetet. Antonia Bergstrand, som är informatör på Skånetrafiken, berättar att man har arbetat med tillgänglighetsfrågorna sedan sju år tillbaka. Den projektgrupp som tillsattes väntade inte på statliga direktiv, utan började titta på vilka kriterier som skulle uppfyllas och vilka man skulle anpassa för. Rörelsehinder sågs som det största hindret att överbrygga. Antonia Bergstrand berättar att alla stadsbussar idag är anpassade med låga golv och en likartad inredning. Av regionbussarna är fyra av fem tillgängliga.

Ida Bengtsson bor i Malmö men hon använder sällan kollektivtrafiken. Hennes motstånd gäller inte främst den fysiska tillgängligheten, snarare känner hon sig stressad och får känslan av att vara i vägen.

– Jag tycker man känner sig besvärlig, att det tar tid och att man tar plats. Det finns säkert de som har jättebra erfarenheter och jag vet att bussarna har blivit bättre. De kan pysa ned i framkant nu, men det blir ofta ett glapp mellan trottoar och buss. Faller framhjulen på rullstolen ned så är det ju klippt, säger Ida Bengtsson.

Antonia Bergstrand säger att Skånetrafiken arbetar mycket med att ändra attityder till att åka kollektivtrafik. Hon inser att många är osäkra och under hösten ska man bjuda in resenärer som har färdtjänst, som ska få prova att gå ombord på buss och tåg. Hon tillägger att osäkerheten inte bara finns hos resenärerna. Man arbetar för att öka

kunskapen hos personalen, de måste veta vilka krav och förväntningar som finns på dem. För Ida Bengtsson är det dock viktigt att kunna resa utan assistans från andra.

– För att kollektivtrafiken ska vara ett alternativ för mig måste man kunna åka utan att prata med någon eller be om hjälp. Ska man ta bussen till jobbet varje dag ska man kunna vara på vilket humör man vill, säger Ida Bengtsson.

Förutom busstrafiken i alla Skånes kommuner ansvarar Skånetrafiken också för den regionala och lokala tågtrafiken. Alla tåg är anpassade, berättar Antonia Bergstrand, men ibland får tågvärden hjälpa till att lägga ut en ramp. Den senaste resa Ida Bengtsson gjorde med tåg gick från Malmö till Karlshamn.

– På de tågen kommer man på och av utan problem. Men man får åka i samma vagn där de tar cyklar och barnvagnar och där finns bara säten man fäller ned från väggen. Stolarna har inget nackstöd och att sitta så i två timmar var riktigt tråkigt. Man kommer med, men man åker inte lika bekvämt som alla andra, säger hon.

På Skånetrafiken fortsätter tillgänglighetsarbetet och andra trafikbolag besöker företaget för att se och lära. Antonia Bergstrand medger att man inte kommer att nå målet med full tillgänglighet år 2010. Målet är att 1,5 miljoner resor i den särskilda kollektivtrafiken istället ska kunna göras i den allmänna kollektivtrafiken.

Herman Grafström

En pendlare med grönt samvete

Ett möte med miljöpartisten Jamie Bolling blir en diskussion om transport, funktionsnedsättningar och miljö. Hon är en motvillig bilist som helst reser klimatsmart.

Stilettens reporter börjar dagen med en bussresa. Det är inte ofta, men då och då repar jag mod och äntrar en av de blå ledbussar som trafikerar Stockholms innerstad. Bussen saktar in vid hållplatsen och niger med ett väsande. Insteget blir lågt, i alla fall lägre, jag greppar en liten ledstång och drar mig upp. Jag får en sedvanlig skeptisk blick från busschauffören, men han uppmanar mig i alla fall inte, som andra gjort förr, att gå på där bak.

Resan blir kort och tre-fyra hållplatser senare studsar jag nedför trappsteget vi bakdörrarna. Jag skyndar, med rent miljösamvete, till ett möte och en fika med Jamie Bolling. Hon är nominerad på omval till Miljöpartiets styrelse och hennes främsta frågor inom partiet är funktionshinder och rättsfrågor. Men miljöfrågorna går förstås som en röd tråd genom politiken.

Stiletten: Diskuterar man miljö ur ett funktionsnedsättningsperspektiv?

Jamie Bolling: Än så länge är de frågorna separerade. Men just på transportområdet finns det både miljö- och tillgänglighetsperspektiv. Jag har pratat mycket om behovet av mer miljövänliga transportmedel för människor med funktionsnedsättningar. Själv bor jag ute på landet och det finns en buss som kan stanna till om man vill, men den har trappor så jag kommer inte på den. Jag blir ändå tvungen att ta bilen. Nyligen köpte jag en ny bil och då försökte jag hitta en miljövänlig, men till slut blev

det ändå en minibuss från Chevrolet. Jag skulle vilja ha en Smartcar, med bara en plats för min rullstol och en liten bänk för någon passagerare.

– Den statliga miljöbilspremien har ju fått fart på försäljningen av miljöbilar. Är det rätt metod?

– Man skulle vilja påverka biltillverkarna att ta fram stora bilar som är miljövänliga. De skulle inte behöva gå så fort, men man skulle komma fram i alla fall. Man kommer nog aldrig ifrån behovet av bilar helt och hållet.

”Nyligen köpte jag en ny bil och då försökte jag hitta en miljövänlig, men till slut blev det ändå en minibuss från Chevrolet.”

Jamie Bolling, miljöpartist

– Många funkisar kör idag stora bilar och har inget annat val när det kommer till transport. Men bilen utmålas som en av samhällets värsta miljöbovar och det blir allt dyrare att ha bil. Finns det en risk att vi inte kommer att ha råd?

– Personer med funktionsnedsättningar är ju en av de fattigaste grupperna i samhället, jag tror att det är många

som inte har råd att köra. Min bil kostar mig ungefär 5000:- per månad. Jag bor uppe i Norrland och bosätter jag mig på landet har jag ett visst ansvar. Men jag kanske skulle få bilresan betald fram till där kollektivtrafiken bör-

”Man skulle vilja påverka bil-tillverkarna att ta fram stora bilar som är miljövänliga. De skulle inte behöva gå så fort, men man skulle komma fram i alla fall.”

Jamie Bolling, miljöpartist

jar? Jag har gått och trott att vi ska få tillgängliga bussar, men jag är inte säker på att det kommer att ske. Det är nog inte så många som verkligen inte skulle kunna utnyttja kollektivtrafiken om den var tillgänglig.

– Men vad händer om man inte har råd att köra bil och inte kan åka kollektivt?

– Många personer med funktionsnedsättningar är redan väldigt isolerade och det är en farlig utveckling. Jag tycker man skulle ha medborgarlön, så alla har 14 000 kronor per månad, men det har jag blivit nedröstad på i partiet.

– Är det transportlösa samhället, när man aldrig behöver lämna hemmet, ett alternativ?

– Till en viss gräns kan jag se fram emot det, och jag

”Man kommer nog aldrig ifrån behovet av bilar helt och hållet.”

Jamie Bolling, miljöpartist

kan sköta en del av mitt arbete hemifrån. Men det ska vara ett val, man ska inte tvingas till det. Många sitter redan hemma och gör bankärenden istället för att komma ut och träffa andra människor. Man ska inte använda det för att

slippa anpassa. Vi måste ha en tillgänglighetslagstiftning som kräver att kollektivtrafiken ska vara anpassad.

– **Allmänhetens bild av en resande funkis är att vi alltid åker färdtjänsttaxi. Kan man ändra på den?**

– Jag arbetar en vecka per månad i Stockholm och jag kan åka tunnelbana och de flesta bussarna med mina assistenter. Här tycker jag man ser fler och fler funkisar i kollektivtrafiken. Men det beror nog knappast på tillgänglighetsarbetet, jag tror att det beror på att färdtjänsten har blivit jobbigare. Jag tror man måste börja med ett gratis kollek-

”I Stockholm tycker jag man ser fler och fler funkisar i kollektivtrafiken. Men det beror nog knappast på tillgänglighetsarbetet, jag tror att det beror på att färdtjänsten har blivit jobbigare.”

Jamie Bolling, miljöpartist

tivtrafikkort i hela landet. Då kanske fler skulle ta steget att gå ut och ta bussen. I nuläget är attityden hos många kommunalpolitiker att ”funktionshindrade får åka färdtjänst” och det måste göras en omprioritering. Man kan inte bara se hur mycket pengar vi kostar. Jag betalar skatt, mina assistenter betalar skatt. Det går inte att bara komma fram med särlösningar som är lagom. Det är en svensk mentalitet, man är van vid att man har fått så många särlösningar och att man inte tänker på sig själv som diskriminerad.

Jamie Bolling tömmer sin kaffekopp och ger sig ut på Karlavägen. Hon har ett tåg och ett flyg passa. Själv tar jag bussen hem till garaget och sätter mig i bilen. För ända till Stilettens redaktion söder om söder sträcker sig inte den tillgängliga delen av Stockholms kollektivtrafik.

Herman Grafström

Vad tänker regeringen göra åt diskrimineringen på arbetsmarknaden?

Temat i förra numret av Stiletten var karriär. Bland annat ställde vi frågor till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin om dövas rätt till tolk i arbetslivet. Någon som också har frågor till ministern är Stina Hörberg. Därför skrev hon en insändare och skickade till oss. Tack säger vi och uppmanar andra att göra likadant.

/Redaktionen

Vad tänker regeringen göra åt diskrimineringen på arbetsmarknaden?

I början av januari 2008 meddelade Försäkringskassan att min sjukskrivning inte godkänns av Försäkringskassans läkare och A-kassan lät samtidigt hälsa att jag nu är utförsäkrad. Vid förfrågan till A-kassan om jag som är helt blind inte har rätt till extra A-kassedagar eftersom min funktionsnedsättning gör det svårare för mig att få anställning, blev svaret: "endast personer med särskilda skäl, det vill säga föräldrar till barn under 18 år har rätt till extra dagar". Hur är detta möjligt? I så fall är mitt arbetsbidrag på jobbet mer begränsat i arbetslivet än vad jag själv är eftersom hon har två barn under 18 år. Borde jag kanske vara arbetsbidrag åt henne istället?

Jag har tagit ut universitetsexamina från såväl svenskt som irländskt universitet, jag har goda kontakter, meriter och erfarenheter – ändå får jag inte fäste på arbetsmarknaden annat än med tillfälliga lösningar. Mitt nuvarande arbete har fungerat utmärkt med spännande arbetsuppgifter, utvecklande miljöer och bra arbetskamrater, men min löst hängande arbetssituation har tvingat mig att stämpla upp resterande timmar med A-kassa. Under perioden har jag också varit delvis sjukskriven på grund av komplikationer efter en allvarlig trafikolycka 1990 och problem med ämnesomsättningen. Hittills har min arbetsförmåga bedömts vara 30 timmar per vecka. Enligt de tre läkare som sjukskrivit mig och skrivit intyg till Försäkringskassan, samt

min egen uppskattning, har mina marginaler nu krympt eftersom det sliter enormt på kroppen att kompensera totalt synbortfall i kombination med hjärntrötthet.

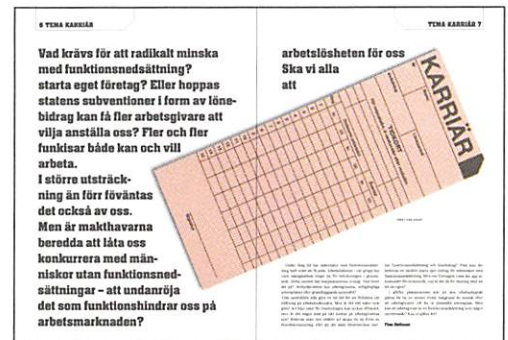
A-kassans och Försäkringskassans regelverk förorsakar handläggarnas orealistiska bedömningar om vad det i längden faktiskt innebär att leva som helt blind i kombination med följderna efter en traumatisk hjärnskada. Muntligt har jag fått löfte om en halvtidsanställning från och med 2008-04-01 till årets slut vilket kommer att berättiga mig till nya A-kassedagar om min anställning inte förlängs ytterligare. Att genom ett felaktigt regelverk försättas så nära en total utslagning ur systemet trots mina förhållandevis goda förutsättningar är skrämmande!

Vilka signaler sänder regeringen ut genom sina nya A-kassaregler när personer som på grund av funktionsnedsättning inte får fäste på arbetsmarknaden, slås ut ur systemen och hänvisas till socialbidrag, eftersom endast föräldrar till barn under 18 år anses vara i särskilt behov av 150 extra A-kassedagar? Vad kommer regeringen att göra åt denna nya, felaktiga regel som får ödesdigra ekonomiska och sociala följder för den enskilda människan?

Jag har hittills bara hört ett lamt regeringsförslag om statligt finansierade lågproduktionsarbeten för människor som inte klarar av stressen på arbetsmarknaden. Det skulle endast innebära en återgång till låglönesystemets andrasortering av arbetskraft som Socialdemokraterna varit så förtjusta i under flera år. Är regeringens alternativ till detta total social utslagning?

Även personer med funktionsnedsättningar måste ges möjlighet till ett brett spektra av arbetsuppgifter och arbetsformer eftersom funktionshindrade inte utgör en homogen grupp. Vad kommer regeringen att göra för att ta vara på arbetskraft med kombinationen funktionsnedsättning, utbildning och yrkeserfarenhet?

Stina Hörberg

MITT OVANLIGT VANLIGA ARBETSLIV

Varför är det så märkligt att förvärvsarbete när man har ett funktionshinder?

Nej, tänker du kanske, märkligt är det väl inte? Det är väl bra. Dessutom helt i linje med den politiska retoriken.

Ändå stöter jag som förvärvsarbetande med funktionshinder på patrull – praktiska problem och ibland ifrågasättanden. Eftersom jag gör annat på kontorstid än att administrera mig själv, har jag inte alltid tid när hemtjänstsamordnare, biståndsbedömare och arbetsterapeuter har tid. Det blir bökigt. Strukturerna är inte tillräckligt flexibla och tillgängliga för att vi som både behöver samhällets insatser, och som förvärvsarbetar – samtidigt – ska passa in.

Jag vet inte hur många gånger jag mötts av en stunds tystnad från samordnare på hemtjänsten när jag sagt att jag behöver hjälp från klockan sju på morgonen.

– Jaha du, det blir svårt att lösa, här börjar personalen först klockan åtta. Men jag ska fråga om det finns någon som kan tänka sig att börja jobba tidigare.

Ja, det är väl bra om någon kan tänka sig det då och då. Men det är inte någon hållbar lösning. Jag vill att människor ska ha schysta arbetsvillkor, folk ska inte behöva arbeta på tider de inte vill. Men hur det än är behöver jag gå upp varje morgon året runt. Och för det krävs tanke och planering.

Nu har det ordnat sig bra på många sätt och vis, men frågan upphör inte att förbrylla. Jag brukar kontra med att klockan sju väl inte är en speciellt ovanlig tid att stiga upp när man jobbar. Tvärtom går många upp ännu tidigare.

Egentligen vill jag säga:

– Men hallå, jag vill ju gå upp för att tjäna pengar och dra in skatt för att finansiera samhällets åtaganden, till exempel min hemtjänst. Kan jag inte få göra det?

Och så tänker jag: de här diskussionerna ska jag ha i resten av mitt yrkesliv. I 35 år till. Det känns faktiskt inte kul alls. Det brukar jag säga.

Men varför är det överhuvud taget märkligt? Det enkla svaret är förstås att hemtjänsten inte är anpassad efter sådana som mig, därför att de flesta kunderna har andra behov och andra tider (eller har de det?). Det mer komplicerade är att vi fortfarande inte ser personer med funktionshinder som en naturlig del av arbetskraften, med de konsekvenser som det innebär.

Jag blir hemtjänstkunden med speciella behov – och undrar om mina behov egentligen är så särskilda.

Jag hoppas och tror att systemen kommer att bli lite mer flexibla. Jag hoppas att det inte finns någon annan väg att gå. Tänk om hemtjänstens schemaläggare var bättre förberedda på att människors liv ser olika ut? Tänk om biståndsbedömaren kunde komma kvällstid? Tänk om hjälpmedelscentralen hade kvällsöppet någon kväll i veckan? Nog borde väl det gå att ordna?

Då kanske jag och andra med mig slapp inleda samtalen med att "nu är det så att jag jobbar på dagarna så frågan är hur vi gör då", när vi pratar med våra kontakter i kommun och landsting.

Då kanske det blir enklare att förvärvsarbete och vara beroende av samhällets insatser. Samtidigt.

Erika Wermeling, journalist

FOTO | JACOB KIMVALL

Med betongen som duk

Inspirationen till sitt konstnärliga uttryck fick Stefan Pelc från ett oväntat håll. Tillsammans med sin bror skapade han ett språk för hur verken skulle uppföras.

– Konsten och målandet är något som funnits sedan jag var liten, och när jag upptäckte graffitin så kände jag direkt att det var något som passade mig. Jag har alltid haft lätt för språk och är fascinerad av ord – och då är ju graffitin fantastisk. Språk, text, form, färg – det var jag helt enkelt.

Jag har hört det förut. Nästan alla graffitimålare som jag intervjuat genom åren haft liknande berättelser om hur de

blev intresserade av graffiti. Det som skiljer Stefan Pelc från de andra målarna är att han har suttit i rullstol nästan hela sitt liv. Graffitin innebar också ett brott från en period av passivitet och inaktivitet efter att han i början av åttiotalet gått ut gymnasiet. Genom att hålla pennan i munnen kunde han inleda ett intensivt ritande.

– Jag hade inget jobb och var mycket sängliggande, vilket byggde upp väldigt mycket frustration. Men när jag bör-

jade skissa blev frustrationen också en energikälla. Jag ritade tills jag var helt slut! Det är väldigt energikrävande att teckna med munnen, så svetten dröp. När jag ritat en stund så var jag tvungen att vila, och då låg jag och byggde upp nya motiv och bilder i huvudet. Och när jag väl kom upp

”Graffitin innebar ett brott från en period av passivitet och inaktivitet”

så var det bara att försöka rita exakt som jag hade tänkt, vilket var en otroligt skön känsla.

Snart började Stefan Pelc också måla graffiti på fritidsgårdar och ute på betongväggar i förorten där han bodde. Han arbetade ihop med sin bror Christophe och tillsammans kallade de sig Synchronized City Artists. Det första ordet anspelar på deras nära samarbete. För det var oftast Stefan som gjorde förarbetet, medan den tre år yngre Christophe under Stefans överinseende fick utföra själva målandet.

– Min bror var egentligen ingen tecknare, men han var kreativ och pysslig. Och vi hade tidigt lärt oss att samarbe-

ta. Så jag gjorde skisserna och han drog upp dem på väggen. Vi skapade ett eget språk för hur vi skulle synka – hur linjerna skulle gå, var färgerna skulle tonas och så vidare.

Brodern blev aldrig riktigt lika intresserad av målandet och när han tröttnade, så slutade också Stefan. Däremot fortsatte Christophe att under flera år fotografera målningar och ett tag lekte bröderna med tanken att göra en bok om svensk graffiti. Även om det aldrig blev något av idén så utgör brödernas bilder ett unikt material från de första åren av svensk graffitikonst, flera av dem har idag publicerats i tidningar och Stefan har använt dem på sin hemsida www.elbarrio.se.

”men när jag började skissa blev frustrationen också en energikälla. Jag ritade tills jag var helt slut”

Stefan Pelc, graffitimålare

Stefan fortsatte länge skissa graffiti, men idag har han slutat. Egentligen har han aldrig förlorat intresset, och han

FOTO | CHRISTOPHE PELC

känner att han fortfarande har bilder i huvudet som vill ut, men tiden räcker inte till. Han har flera krävande åtaganden, både som anställd i IT-branschen och som egen företagare.

I den legendariska graffiti-filmen *Style Wars* berättar graffitimålaren Kase 2, känd som "the King of Style", om hur han som barn fick sin ena arm amputerad efter en olycka med en elkabel. Få som har sett dokumentären glömmer hur Kase 2 berättar om hur han läsar upp en tevereporter som filmar hans målning men inte tror på att det är han som gjort den, eftersom han bara har en arm. Det är en liten berättelse med replikföring värdig en nobelprisdramatiker.

Stefan såg *Style Wars* när den gick på svensk teve 1984 och den var en av hans inspirationskällor. Han lade naturligtvis märke till Kase 2:s funktionshinder, men det var inget han fäste någon större uppmärksamhet vid.

– Det var viktigare att graffitimålarna var killar från gatan, som inte hade någon utbildning utan bara jävligt mycket känsla och kreativitet i kroppen. Där kunde jag identifiera mig. Precis så var det för mig också. Och jag har själv invandrarbakgrund så kopplingen kändes helt naturlig – de var vi.

Stefan tog aldrig upp sin funktionsnedsättning på något mer direkt sätt i sina graffitimålningar, och han kan inte påminna sig att han sett Kase 2 eller någon annan göra det

”..i graffiti finns det tre saker som brukar räknas. Det är storlek, det är mängd, och det är stil. Det sistnämnda kan betyda lite olika saker, men förenklat handlar stil om en kombination av attityd och visuell uttryckskraft samt hur detta gestaltas i en bokstavsbild.”

Stefan Pelc, graffitimålare

heller. Men, påpekar jag, i graffiti finns det tre saker som brukar räknas. Det är storlek, det är mängd, och det är stil. Det sistnämnda kan betyda lite olika saker, men förenklat

Z3GO
THE TWILIGHT
GUY

FOTO | CHRISTOPHE PELC

handlar stil om en kombination av attityd och visuell uttryckskraft samt hur detta gestaltas i en bokstavsbild. Jag frågar Stefan om han inte tror att Kase 2:s funktionshinder

"Fler funktionshindrade borde våga göra något som är olagligt, för fasen. Vi är så jäkla styrda av myndigheterna. Har man ett funktionshinder i Sverige så är man kopplad till en massa människor som har råkoll på ens liv."

Stefan Pelc, graffitimålare

kan ha spelat in i att han blev känd som den bästa stil-målaren. Som ambitiös graffitimålare måste det ha varit svårt att hävda sig genom att måla mest och störst, men

när det gällde stil så kan ju en funktionsnedsättning knappast spela någon större roll.

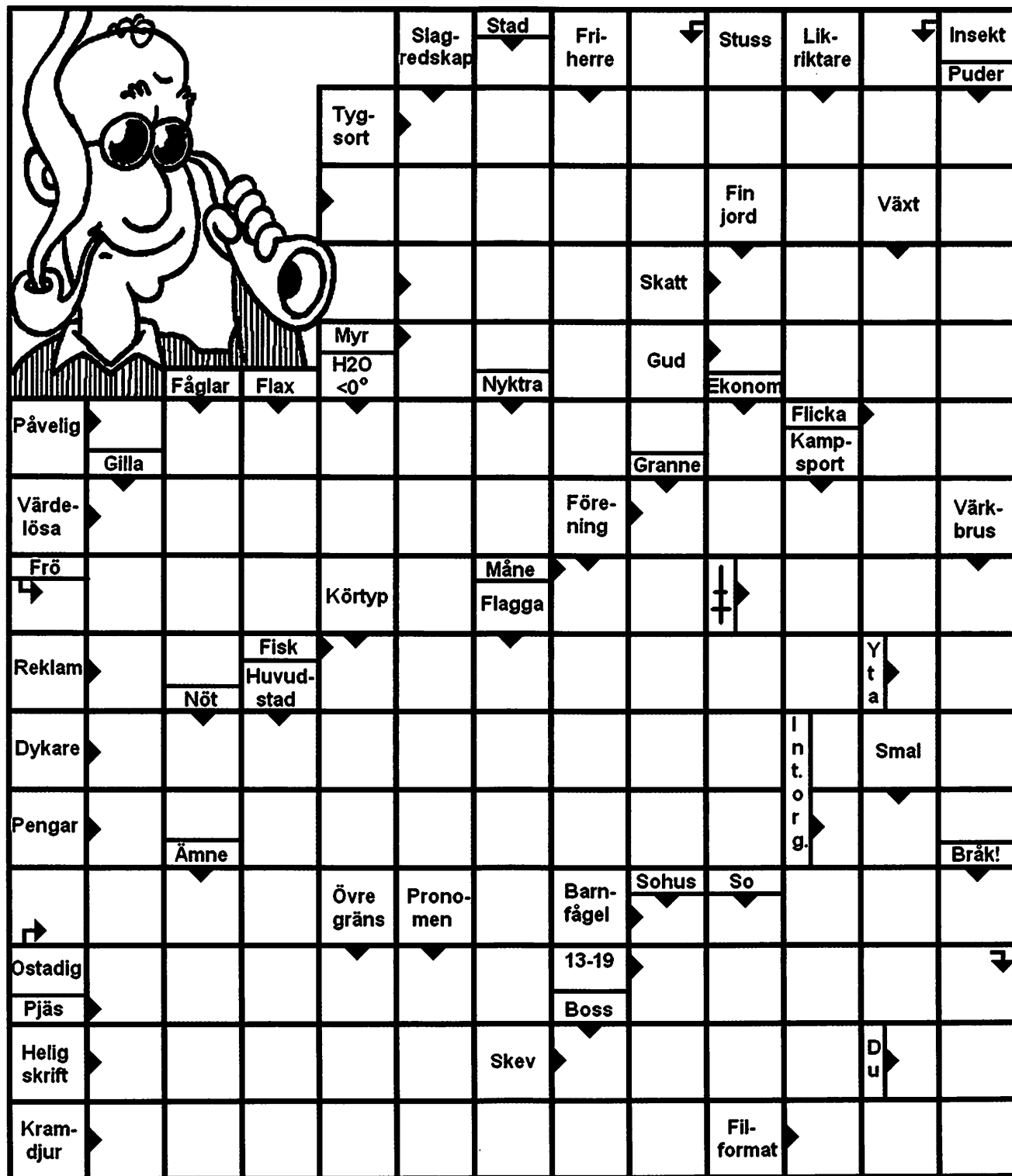
– Jo, det har jag faktiskt inte tänkt på alls, men det kan nog stämma. Där kan jag ju känna igen mig själv. Jag kunde ju inte heller göra vissa saker. Så, javisst jag håller med, det var stilen man hängde upp sig på.

När Stefan målade på åttiotalet var det ganska lätt att få tillstånd att göra graffiti och de flesta av hans målningar var också lagliga. Idag är det betydligt svårare för den som vill måla graffiti att hålla sig innanför lagens ramar, men det är inget han skulle låta sig hindras av.

– Fler funktionshindrade borde våga göra något som är olagligt, för fasen. Vi är så jäkla styrda av myndigheterna. Har man ett funktionshinder i Sverige så är man kopplad till en massa människor som har råkoll på ens liv. Så på något sätt måste man någon gång bryta mot allt det där. Och graffitimålandet – det ska vara rebelliskt, lite vågat... Jag har gjort det, och det var kul.

Jacob Kimvall

KORSORD

KORSORD | KRISTOFFER DAHL

KLIPP UR KORSORDET OCH SKICKA TILL STILETTEN! (SENAST 1/7-08)

Stils kontor
 Arenavägen 63, 7 tr,
 121 77 Johanneshov

Märk kuvertet "Stilettens korsord".
 Vinnaren får två biocheckar till valfri film.

NAMN _____

GATA _____

POSTADRESS _____

Tillgängliga färdmedel inom EU?

Jacques Barrot, europakommissionär med ansvar för transportfrågor, försäkrar att full tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar är en prioritet för honom. Kommissionärens uttalande kom vid ett möte med Yannis Vardakastanis, ordförande för European Disability Forum (EDF). Mötet handlade bland annat om den lagstiftning i form av EU-direktiv som förbereds på buss- och båttrafikens område inom den inre marknaden. Det är tänkt att direktiven ska antas under 2008 och enligt Barrot kommer man att se till att de innehåller ett antal riktade åtgärder mot funktisdiskriminering. Han hänvisade till direktivet för flygtrafik som nyligen trätt i kraft och påpekade också hur viktigt själva genomförandet av regleringen är. Att anta direktiv är bara första steget.

Europeiska Unionen ska främja fri rörlighet för arbetare, varor och tjänster inom sina gränser. EDF menar att detta inte bara är ett medel för att stärka den europeiska ekonomin. Det är också en del av de grundläggande medborgerliga rättigheterna. För de 50 miljoner EU-med-

borgare som har funktionsnedsättningar har emellertid den rättsliga regleringen av EU:s inre marknad inte medfört några väsentliga förbättringar. Organisationen kräver därför en fullständig genomgång och revision av EU-lagstiftning och policy. Den pågående översynen av den inre marknads reglering måste ta sig an funktisfrågan enligt EDF. Detta var också grunden till organisationens insamling av fler än en miljon underskrifter i 2007 års kampanj 1million4disability.

Vid mötet överlämnade Vardakastanis ett förslag till ett heltäckande funktisdirektiv som ska åtgärda diskriminering på grund av funktionshinder inom alla samhällsområden, inklusive transportområdet. Vid mottagandet av förslaget gratulerade Barrot EDF för den framgångsrika kampanjen. Han medgav också att funktisdiskriminering bestod av både fördomar och hinder i samhällsbyggets faktiska konstruktion.

Susanne Berg

www.edf-feph.org

Bojkott av OS-facklan i London

Den olympiska elden bars den 6:e april genom London av ett 80-tal representanter från olika samhällsområden. Komikern och skådespelaren Francesca Martinez, tillsammans med ett fåtal andra tillfrågade, tog dock öppet avstånd från stafetten genom att avstå sina platser. Martinez uppgav i brittiska teve att hon kände sig mycket stolt över att bli tillfrågad, som representant för funktisgemenskapen, men att den kinesiska regeringen brott mot de mänskliga rättigheterna i Tibet gjorde det omöjligt för henne att bära facklan.

Martinez började sin karriär som skådespelare innan hon övergick till att huvudsakligen göra ståupp komedi. 2003 rankade brittiska tidningen 'The Observer' hennes show bland de 50 bästa i landet.

(BBC med flera källor)

Susanne Berg

Syntolkning i Australien

Media Access Australia har lanserat en ny webbsajt om syntolkning. Den syftar till att ge omfattande information om vad som händer inom området såväl i Australien som internationellt. I dagsläget finns det på sajten information om syntolkning i engelskspråkiga länder.

Sajten innehåller information om vilka museer och konstgallerier som tillhandahåller syntolkning. Här

finns också information om hur det i Storbritannien, som har den mest utvecklade och reglerade teve marknaden, dagligen sänds mellan 55 och 85 timmar syntolkad teve. Australiensiska tevekanaler kämpar med att uppfylla de krav som ställs på textade program och har inga planer på att införa syntolkning i nuläget. I Storbritannien och USA finns också hundratals biografer som visar syntolkad film. Sajten listar också filmer tillgängliga på DVD med syntolkning och för den som önskar en mer komplett lista finns en länk till Storbri-

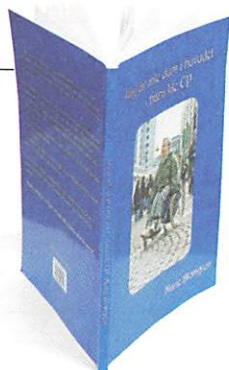
tanniens institut för blindas, RNIB.

Media Access Australia är en oberoende organisation som förser mediaföretag och allmänhet med information om tillgänglighet framför allt i form av textning och syntolkning. Organisationen utvecklar och tillhandahåller också tekniska lösningar.

Susanne Berg

www.audiodescription.com.au

FOTO | NINA RAMSBY

Bokrecension: Jag är inte dum i huvudet – bara lite CP

Att inte själv kunna gå upp och kissa mitt i natten, att inte ha något riktigt privatliv eller kunna vara spontan. Om brist på integritet och om planering som gör att man måste sätta känslorna åt sidan skriver Marie Blomgren i sin bok "Jag är inte dum i huvudet – bara lite CP".

Boken är till stor del kronologisk och börjar med berättelser från skoltiden. På snårig väg tar sig Marie Blomgren genom grundskola och gymnasium. Hon börjar i RH-klass, men tycker att utbildningsnivån är alldeles för låg. "Jag vet att jag hade klarat av den engelska som jag borde ha läst", skriver hon. Hon slutar sålunda och börjar i en klass för icke rörelsehindrade där hon trivs bättre.

Förhållandet till assistenterna går som en röd tråd genom boken och Marie Blomgren beskriver bland annat hur hon byter från kommunal assistans till Stil. Som nybliven arbetsledare gläds hon åt nyfunnen makt över sin situation, men känner också oro inför att behöva planera all assistanstid själv, ersätta sjukfrånvaro och se till att det kommer en ny assistent när den förra slutar.

Boken är skriven i utbildningssyfte, för att öka människors förståelse för hur Marie Blomgren och andra i hennes situation har det. Dels för att slippa alla fördomar om sitt handikapp som hon dagligen stöter på, dels för att hon ofta upptäcker sig bli en katalysator för människors dåliga samvete och vilja att göra gott.

I vissa delar kan jag tycka att hon väl ofta hänger sig åt tanken "Vem är det mest synd om?". Ett exempel är när hennes hundfobi inte respekteras av en medpassagerare på bussen. Det känns som om hon har skrivit ned episoden samma dag den inträffade, utan att reflektera och få distans till den.

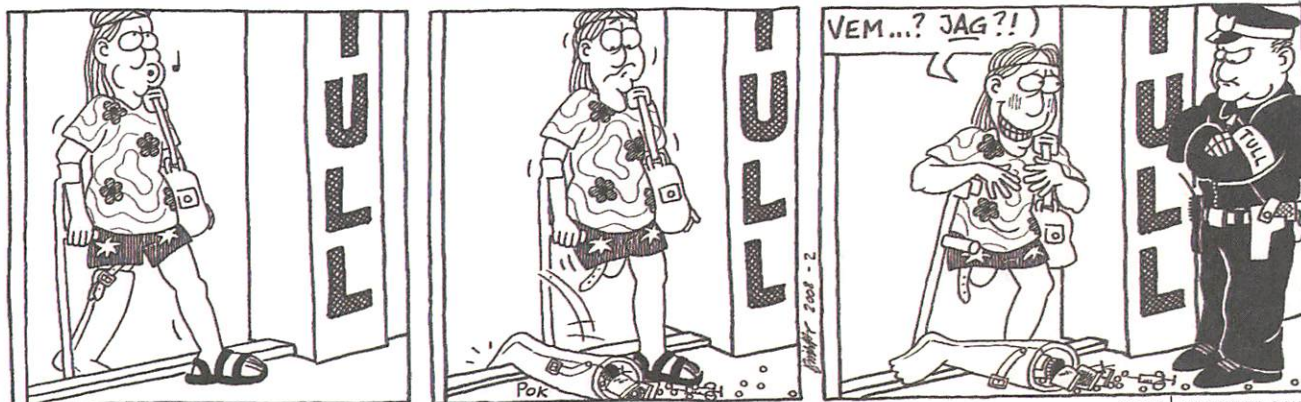
De bästa avsnitten i boken är när Marie Blomgren tar upp svåra känslor och beskriver hur det är att ständigt ha assistenter i närheten. Att underhålla förhållandet till dem blir en fin balansgång mellan respekt, vänskap och professionalism. Efter att ha läst boken funderar jag på hur det skulle vara att alltid ha någon med sig in på toaletten eller att inte kunna spendera en dag utan att bli betraktad. Jag förstår hennes längtan efter en frizon där hon kan vara för sig själv, en plats att åka till och endast få hjälp med de praktiska sakerna, utan känslomässiga band.

Katarina Fägerskiöld

Fakta om boken

Titel: Jag är inte dum i huvudet – bara lite CP
Författare: Marie Blomgren
Förlag: Kompetens Et Rekreation
Utgivningsår: 2008

SERIE AV KRISTOFFER DAHL

SERIE | KRISTOFFER DAHL

Extra viktigt att boka lördagen den 24 maj!

MARSCHEN FÖR TILLGÄNGLIGHET 2008

"Nu är det viktigt att vi startar Marscher för tillgänglighet i hela landet!"

I Stockholm, (lilla bilden), och Göteborg var det många som deltog i Marschen för tillgänglighet 2007.

Till Sveriges riksdagspartier:

- Otillgängliga miljöer raderas inte med retorik och fler utredningar! När kommer Ni att ta ert ansvar?

Marschen stöds av Independentkooperativen; GIL, HIL och Stil.

STIL
STIL - SVERIGES TIDNING FÖR INDEPENDENT LIVING

GIL
Göteborgskooperativet för Independent Living

